

Psychiaters vrezen rol bij voltooid leven

Psychiatrie | De beroepsgroep denkt dat de beoordeling 'geen depressie' een vrijbrief kan worden voor hulp bij zelfdoding.

ALWIN KUIKEN, REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

Psychiaters zijn bang dat het kabinetsplan voor stervenshulp bij een voltooid leven hen in een lastig parket brengt. Dat zegt onder anderen Damiaan Denys, voorzitter van Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP).

Hij noemt het een probleem dat de wet bedoeld is voor ouderen zonder een medische aandoening. Dat betekent bijvoorbeeld dat moet worden vastgesteld dat iemand met een doodswens niet aan een depressie lijdt. Psychiaters zouden zo'n oordeel als geen ander kunnen geven, maar zijn huiverig.

In Nederland werken zo'n driehonderd ouderenpsychiaters die een bijdrage kunnen leveren. Maar Denys heeft er moeite mee dat de beoordeling 'geen depressie' kan verworden tot een vrijbrief voor hulp bij zelfdoding.

Het zou er volgens hem toe leiden dat psychiaters onvrijwillig toch meedenken over de vraag of iemands leven voltooid is. "De psychiater weet heel goed dat het oordeel 'geen depressie' betekent dat de patiënt dan in principe dood mag, ook al zal een ander het dodelijke middel verstrekken. Uiteindelijk wordt die inschatting indirect toch een waardeoordeel over de mate waarin iemands leven voltooid is. Daar zijn psychiaters niet voor."

Officieel heeft de NVvP nog geen standpunt ingenomen, maar voorzitter Denys is buitengewoon kritisch. Het beeld dat we als maatschappij hebben van 'normaal' en 'abnormaal' wordt volgens hem sterk beïnvloed door een term als 'voltooid leven'. Hij noemt het kabinetsvoornemen een 'ongepast uitvloeisel van onze

individualistische, pragmatische, op productiviteit gerichte samenleving.'

In de kabinetsbrief over voltooid leven worden psychiaters niet expliciet genoemd. Er staat dat de beoordelaars van een stervensverzoek waarvoor de hulpvrager 'voltooid leven' als reden opgeeft ervaring moeten hebben met 'existentiële en psychosociale problematiek'. Artsen worden naast verpleegkundigen en psychologen wel als voorbeeld genoemd.

Artsenfederatie KNMG liet vorige week weten verrast te zijn en het plan te zullen bestuderen. Na overleg met huisartsen en verpleeghuisartsen komen zij volgende maand met een standpunt. Het Nederlands Instituut voor Psychologen denkt nog na. Een woordvoerder van V&VN, de beroepsvereniging van verpleegkundigen, zegt dat ze graag eerder bij de plannen was betrokken. Maar ook V&VN heeft nog geen officieel standpunt.

Wanneer er een beroep op psychiaters gedaan wordt, bijvoorbeeld om mee te denken over de studie voor stervenshulpverleners, dan zal de NVvP zich daarover buigen, maar van harte zal het niet gaan, zegt Denys.

Een vergelijkbaar geluid komt van Richard Oude Voshaar, voorzitter van de afdeling ouderenpsychiatrie binnen de vereniging. Hij wijst erop dat de betrokkenheid van psychiaters nodig is om vast te stellen of er sprake is van een depressie, wat volgens hem niet altijd eenvoudig is.

Omdat ook een depressie op hoge leeftijd goed te verhelpen is, moet volgens hem worden voorkomen dat ouderen hulp bij zelfdoding aangeboden krijgen terwijl er nog goede behandelopties zijn. Volgens hem zijn er daarom psychiatrisch geschoolde hulpverleners nodig. Hij wil binnen de vakgroep

onderzoeken hoe er over gedacht worden.

"Ik zou daar niet op zitten te wachten", zegt bijvoorbeeld Lia Verlinde, ouderenpsychiater en manager van de vakgroep ouderenpsychiatrie bij Mediant, een organisatie die ouderen in Enschede opzoekt. "Wanneer iemand zo'n traject ingaat, dan wil ik hem of haar ook behandelen, net zoals nu. Ik ben per slot van rekening een hulpverlener. Ik begrijp dat ouderen daar niet op zitten te wachten, want het draait om autonomie. Dat is prima. Maar betrek me er dan ook niet bij."

de verdieping 10

Ziek en/of levensmoe

In het kort

Psychiaters zijn huiverig om bij iemand die dood wil, het oordeel 'geen depressie' te geven

Ze vrezen mee te moeten denken over de vraag of iemands leven voltooid is

Ouderenpsychiaters wijzen op behandelopties bij depressie